

**KOMISJA TURYSTYKI ŻEGLARSKIEJ
ZG PTTK**

BIULETYN

WARSZAWA - WRZESIEŃ 2010 NR

25

Dąbrowa Górnicza 20.09.2010r

...po raz drugi

Witam wszystkich Wodniaków

Prawie koniec września i prawie koniec sezonu żeglarskiego. Choć jak wiadomo „prawie” robi ogromną różnicę, to jednak jesienna pogoda, spadające liście i jachty slipowane na swoje zimowe postoje nieodmiennie przypominają spędzone na wodzie chwilę, sytuacje i odwiedzane miejsca. Na dodatek ta łezka w kąniku oka.

Niestety kilka tegorocznych imprez patronowanych przez KTŻ ze względu na bardzo wysokie stany wody nie mogły się odbyć lub odbyły się w ograniczonym zakresie (regaty Wrocław - Wały, regaty Toruń – Bydgoszcz). Na szczęście rejs Grunwald 2010, choć stany wody na Wiśle prawie do końca nie zapowiadały nic dobrego, odbył się jak zawsze w doborowym składzie, przy fantastycznych humorach i cudownej pogodzie. (relacja w biuletynie komandora E. Kozanowskiego).

Bardzo ważnym wrześniowym wydarzeniem stał się przygotowywany od dwóch lat VI Kongres Krajoznawstwa Polskiego który odbył się w Olsztynie. Honorowy patronat Parlamentu Europejskiego oraz personalnie jego Przewodniczącego prof. J. Buzka dodał splendoru i podkreślił doniosłość takich spotkań.

Nie mniej ważną sprawą będą grudniowe uroczystości związane z 60 leciem powstania Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego oraz 55 lat działalności Komisji Turystyki Żeglarskiej wydzielonej z istniejącej w tym czasie Komisji Wodnej ZG PTTK.

Za trzy dni rozpoczyna się zlot w Pszczynie podczas którego KTŻ czeka ważna dyskusja na temat weryfikacji swej kadry programowej oraz wstępne przygotowanie regulaminu szkoleń żeglarskich w PTTK. W biuletynie zamieszczony został zatwierdzony przez ZG PPTK nowy regulamin KTŻ oraz zmieniający dotychczasowe nazewnictwo kadry programowej regulamin Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK. Omówimy również projekt programu przyszłorocznego rejsu „Pętla Wielkopolska 2011” i dalsze zadania stojące przed KTŻ.

Wszystkim czytającym ten biuletyn życzę miłej lektury a uczestnikom zlotu słonecznej pogody i niezapomnianych wrażeń z pobytu w Beskidach i gościnnej Pszczynie.

Z żeglarskimi pozdrowieniami
Przewodniczący Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK
Wojtek Skóra

RELACJA
Z XXXII OGÓLNOPOLSKIEGO REJSU ŻEGLARSKIEGO PTTK I WP
„GRUNWALD-2010”

Rok 2010 to rok ważnych rocznic. Dla środowiska wojskowego, w którym głównie działa Wojskowy Klub Żeglarski „Pasat” – organizator i pomysłodawca Ogólnopolskich Rejsów Żeglarskich – 600 rocznica bitwy pod Grunwaldem – była inspiracją zorganizowania 32 rejsu w pobliżu tej epokowej batalii zbrojnej.

Wspólnie z Komisją Turystyki Żeglarskiej PTTK oraz Centrum Turystyki Wodnej PTTK zorganizowano XXXII Ogólnopolski Rejs Żeglarski PTTK i WP p.k. „Grunwald-2010” na trasie Bydgoszcz – Iława. Rejsem tym chcieliśmy podkreślić znaczenie historyczne bitwy pod Grunwaldem dla procesów zjednoczenia Europy. Jednocześnie rejs ten był sztandarową imprezą uświetniającą obchody Roku Turystyki Wodnej w Polsce.

Uroczyste otwarcie rejsu odbyło się na przystani WKŻ „Pasat” w Brdyujściu 26 czerwca o godz. 16.00. Na start zameldowało się 18 załóg z 53 uczestnikami. Wciągnięto flagę na maszt, wręczono sternikom „bojowe” bosaki i tunikę, która ma zdobić i wyróżniać żeglarską chorągiew na polach Grunwaldu.

Komandor WKŻ „Pasat” kol. Andrzej Krupski ufundował nagrodę specjalną dla najlepszej załogi rejsu – miniaturkę figurki „Przechodzący przez rzekę” – jednocześnie przyjął wszystkich uczestników rejsu i gości uroczystą kolacją żeglarską.

Były życzenia, śpiewy i wspomnienia, bractwo żeglarskie bawiło się do późnych godzin nocnych.

W niedzielę 27.06. już od wczesnego ranka ruch na jachtach, ostatni klar, uzupełnianie zaopatrzenia i wody. Punktualność o 9.30 jachty odbijają od gościnnego nadbrzeża przystani WKŻ „Pasat” i wchodzi do pierwszej śluzy Czersko Polskie. Nastroje uroczyste, trochę emocji – jak nas przyjmie wzburzona Wisła, która tego roku kilkakrotnie swoimi wezbranymi wodami dała o sobie znać, że jest królową polskich rzek i nie podoba jej się gospodarka polskimi wodami w rozumieniu dróg wodnych.

Włączamy się w nurt rzeki, zawieramy „pakt o nie agresji” i w szyku bojowym płyniemy do Chełmna, średnia prędkość 10 km/h – tak więc w ciągu 3,5 h pokonaliśmy ten odcinek. Bez przeszkód cumujemy – większe jednostki przy betonie – pozostałe w zatoczce. Witają nas gospodarze miasta w zabytkowym ratuszu, znana nam przewodniczka oprowadza grupę po pięknym zabytkowym mieście zakochanych. Udziela się nam ta atmosfera – czujemy, że nasze serca otwarte są na miłość na kochanie ludzi, naszych krajobrazów, naszej Ojczyzny.

W tym nastroju wracamy do natury – bo miasto nie może jakoś zbliżyć się do Wisły, rzeki dzięki której istnieje i zawdzięcza swój historyczny rozwój.

Wytykaliśmy na spotkaniu włodarzom miasta, że nie zachęcają turystów wodnych do zatrzymania się w Chełmnie, nie ma żadnych warunków do cumowania jachtów, najmniejszej infrastruktury wodnej. W Grudziądzu także, brak warunków do postoju, ale udaje się nam zacumować na kilka godzin przy tzw. „amfiteatrze” – zwiedziliśmy miasto, dokonaliśmy niezbędnych zakupów i odbiliśmy od niegościnnego brzegu aby zanocować na dziko parę kilometrów za Grudziądem.

We wtorek 29.06. po odprawie sterników, która jak co dzień odbywa się o 9.00, gdzie analizujemy wydarzenia ubiegłego dnia i wytyczamy cele, które chcemy osiągnąć w dniu bieżącym, oczywiście najważniejsze są uwagi o bezpieczeństwie na wodzie.

U podnóża zamku z Nowem oczekuje nas 86-letni Stefan Giełdon – nasza żeglarz, który jednocześnie prowadzi teatrzyk lalek w obiekcie zamku. Zaprasza nas na występ swojego teatrzyku. Jest oryginalnie i bajkowo – podziwiamy występ dzieciaków, jesteśmy pełni podziwu dla Stefana, z którego emanuje siła witalna i radość życia – tylko brać przykład. W nagrodę artystów teatrzyku – cztery uroczyste dziewczynki bierzemy na pokład „Panci” – aż do Gniewu – dziewczyny są wniebowzięte.

Żegnamy gościnne Nowe i płyniemy do Gniewu. Wysoki stan wody pozwala nam wpłynąć w zazwyczaj niedostępną rzeczkę Wieżycę. Cumujemy na wprost zamku krzyżackiego w Gniewie – udajemy się tam aby symbolicznie zademonstrować siłę chorągwi żeglarskiej, która udaje się na pola Grunwaldu, aby wesprzeć wojska korony pod wodzą króla Jagiełły.

W środę 30 czerwca pokonując służę w Białej Górze i przeurokliwą rz. Nogat – gdzie kwitnące nenufary, żółcienie i lilie wodne tworzą dywan po którym „kroczymy” ku zwycięstwu. Krajobraz dodatkowo wzbogacają łabędzie, kaczki, perkozy i kurki wodne, które płochliwie chowają się w sitowie. Cisza i te powalające krajobrazy jakoś uduchawiają nas – czujemy się ważni jacyś dostojni – mamy dziwną świadomość, że uczestniczymy w czymś historycznym wręcz epokowym.

Utwierdza nas w tym przekonaniu potężny ceglany zamek malborski – świadek wydarzeń sprzed 600 lat. Zwiedzamy go dokładnie, przewodniczka z niezwykle pasją przybliża nam atmosferę tamtych historycznych wydarzeń. Do rejsu dołączają Mariusz Pluciński na „Plutku” oraz Jan Grós z żoną z Gdyni – flota rozrasta się do 20 jachtów i 58 uczestników.

3 lipca wypływamy na Zalew Wiślany goszcząc kolejno w Kątach Rybackich, Krynicy Morskiej, Starej Pasłęce, Fromborku i Tolkmicku. Piękna słoneczna pogoda, o dziwo – spokojny zalew – wieje wiaterek 3-4 °B, uskrzydla nas – pełne żagle, spokój i cisza wzmacniają nasze emocje.

Szczególnym dniem był nasz pobyt w gościnnej Marinie p. Rysia w Starej Pasłęce – „Dom Rybaka”. Sympatyczna żeglarska atmosfera skłania nas do zorganizowania neptunaliów. Neptunem zostaje wybrany Wojtek Skóra a jego żonę Prozerpinę odgrywa Tadeusz Mańkowski. Neofici w sile – 7 adeptów po przejściu „piekła” i „czyśćca” stanęli przed obliczem pary królewskiej – aby otrzymać imiona i przyrzec miłość i lojalność wobec wodnego żywiołu.

Do chrztu zgłosił się także Waldek Szymański z Gdańska, który z całą rodziną przybył tu jachtem „Apollo” i włączył się co prawda tylko na dwa etapy do naszego rejsu – witamy na pokładzie.

Prognoza pogody zapowiada wzrost siły wiatru – wypływamy w poniedziałek 5 lipca z przeuroczej najdalej na wschód wysuniętej Mariny leżącej nad rzeką Pasłęką – wieje trójeczka – bierzemy kurs na Frombork – miasto Kopernika.

Komandor klubu PTTK we Fromborku zabezpiecza nam „Przyjazny brzeg” – mimo braku miejsc jakoś wciska nas – stoimy na wprost toj-tojek. Zwiedzamy katedrę, muzeum, wchodzimy na wieżę, zaliczamy rybki – wszystko zgodnie z planem – stąpamy po „historii” i jesteśmy dumni, że Mikołaj Kopernik zatrzymał – to piękne słońce i ruszył naszą Ziemię.

We wtorek 6 lipca nie spiesząc się po sutym śniadanku ruszamy do Tolkmicka licząc na świeżą rybkę. Ryb nie było, za to wiatr stężał do 5°B w porywach 6°B – ledwo schowaliśmy się do portu rybackiego w Tolkmicku. Mocno przycumowaliśmy się do wysokiego nadbrzeża bo północno-zachodni wiatr ostro nami targał – niektórym przecierały się cumy.

W pobliskiej pizzerii udało się nam obejrzeć mecz mistrzostw świata w piłkę nożną i wypić dobre piwo – właściciel może być przykładem gościnności i elastyczności w działaniu. Pogoda a właściwie to silny wiatr – zatrzymał nas jeszcze jeden dzień w ten sposób skróciliśmy o jeden także dzień nasz postój w Elblągu, gdzie dogonił nas Adam Fikert z żoną Zosieńką na zupełnie odnowionym „Niebieskim Misiu” i „Kość Niezgody”, z załogą Bogusia Drażka.

Siłą 23 jachtów i 69 uczestników – ruszyliśmy dalej na Grunwald. Po drodze pokonaliśmy przeurokliwe jeziora Družno – raj dla ptaków, ryb i wodnej roślinności – to po prostu trzeba zobaczyć, stanęliśmy przed pierwszą pochylnią aby jako pierwsi pokonać 5 pochylni i blisko 100 m przewyższenia – to także unikat – nawet w skali światowej – okazuje się, że ta forma „śluzowani” jachtów zachowała się tylko u nas w Polsce – stąd tyle wycieczek głównie z Niemiec – co istotnie przedłużyło nam operację przerzutu. Mimo to udało się nam w komplecie, już prawie o zmierzchu dopłynąć do początku pięknego, rynnowego jeziora Ruda Woda. W znajomej zatoczce stanęliśmy w komplecie. Po trudach mijającego dnia – upał dał się nam we znaki – z przyjemności zażywaliśmy kąpeli w czystych wodach jeziora. Zmęczeni zalegliśmy na spoczynek, nie przeszkadzały nam hałasy z pobliskiego pola namiotowego.

Trasę Kanału Elbląskiego z przystankiem w Miłomłynie pokonaliśmy bez przeszkód chociaż „Gaja” uszkodziła lekko pompę chłodzącą i na sznurku holowali ją kolejno – Wiarus, Plutek, Niebieski Miś, a Grzesiu – nasza złota rączka kombinował jak to naprawić. Udało się i na kolejny etap wypłynął o własnych siłach.

Dotarliśmy do Mariny LOK w Ostródzie – trochę się zmieniło w porównaniu do ubiegłych lat – bóg „mamony” – umocnił i tu swoje pozycje, nie bacząc na „rodzinne” powiązania musieliśmy płacić jak goście z zagranicy. Rankiem 11 lipca wyruszyliśmy

do Starych Jabłonek, gdyż być na pojezierzu Iławsko-Ostródzkim i nie odwiedzić pięknego, głębokiego jeziora Szelaąg – to grzech.

Mimo obaw przeplłynęliśmy tunelem pod szosą na jezioro Mały Szelaąg – kąpiel, spotkania w grupach, przepiękny wieczór w klimacie przyjaźni i zbratania się z przyrodą.

Wracam do Ostródy – czas przygotować się do bitwy. Wcześniej rano 15 lipca w „obozie” żeglarski gwar i zgiełk, trwają przygotowania do walki – „giermkowie” czyszczą broń, „wojowie” przymierzają „zbroje” tzn. tuniki. O 9.00 wsiadamy na podwozy (autobus PKS) i jedziemy na pole bitwy. Jesteśmy tam o 10.30 – szybko i sprawnie „spieszamy” się z „Podwód” i w szyku zwartym z banderkami PTTK zatkniętymi na bosakach bojowych i saperkach zaczepnych zatkniętych za pas – zajmujemy miejsce u boku księcia Witolda.

Walka trwała krótko, oczywiście była zwycięska – a potem wspólne zdjęcia, wywiady do gazet i TV – ledwo zdążyliśmy przed zastępami sił porządkowych, które o 12.00 zaczęły czyścić przedpole z gapiów i turystów. Posililiśmy się, dokonaliśmy drobnych zakupów pamiątek i powrót do bazy – Mariny w Ostródzie. Wieczorem godnie przy rybce i piwie uczciliśmy grunwaldzkie zwycięstwo – udało się nam uczcić to w okrągłą 600 rocznicę – mamy pokoleniowy fart. Wojtek S. jak zwykle zrobił nam niespodziankę i w stroju Komtura Krzyżackiego złożył nam hołd i uznał iż jako pokonany gotów jest postawić nam piwo.

Hucznie i długo świętowaliśmy, ale już rano byliśmy gotowi do drogi. Pokonując służę w Miłomłynie wpłynęliśmy kanałem elbląskim na Jeziorak. Postój na wyspie lipowej przeznaczaliśmy na biesiadę przy zupie fasolowej przygotowanej przez Rysia Grzegorzewskiego, który już wcześniej zasłynął smaczną grochówką i smalcem z wędzoną słoninką – żyj nam długo Rysiu, bo nikt nie wyobraża sobie następnych rejsów bez Twoich wspaniałych smacznych potraw.

W sobotę 17 lipca o 10.00 punktualnie wystartowaliśmy do regat długodystansowych Wyspa Lipowa – i godz. 13.00. Te dziwne zasady Komandor rejsu ustanowił ze względu na panujące warunki wietrzne, początkowo słabo wiało i nie było nadziei, że regatowcy osiągną metę w Łławie. Okazało się, że poniżej wiatr się wzmógł i 13.00 zastała pierwszych prawie przed Mariną w Łławie. Według zasad ustalonych wcześniej najszybszy był Andrzej Jodełka na „Orce”, drugie miejsce zajął Wojtek Kalinowski na „Nurcie” a trzecie Wojtek Skóra na „Amperze”. Zabawa była przednia, dreszczyk emocji i gdzieś zakodowana u każdego żeglarza chęć regacenia się było widać u każdego uczestnika regat.

W Marinie „Pod Omegą” Stasia Kasprzaka, który prowadzi ją rodzinie od 26 lat przyjęło nas gościnnie i jak przystało na obiekt PTTK bezpłatnie.

W niedzielę 18 lipca w południe zakończył się 32 rejs – skromnie w scenerii jachtów gęsto stojących przy pomostach. Na zakończenie przybyła niezawodna Basia Kalinowska przywożąc drobne upominki dla uczestników.

W uroczystych strojach – tunikach bojowych w kolejności załóg – dokonaliśmy podsumowania rejsu w którym na różnych jego etapach uczestniczyło 73 żeglarzy na 24 jachtach reprezentujących 17 klubów i miast z całej Polski.

Wszyscy sternicy otrzymali pamiątkowe medale a uznany za najlepszego sternika (pod względem życzliwości, sprawności do udzielania pomocy, gościnności itp.) został Andrzej Jodełka z Płocka, który wraz z żoną stanowili wspaniałą załogę powszechnie lubianą przez wszystkich uczestników naszego rejsu.

Wspólne zdjęcia, uściski i przyrzeczenia, że w komplecie spotkamy się na 33 rejsie, który zgodnie ustaliliśmy że odbędzie się na trasie „Wielkiej Pętli Wielkopolskiej”.

Komandor Rejsu
Edward Kozanowski

Konferencja o Odrze we Wrocławiu.

25 czerwca 2010 r. w Sali Sesyjnej Rady Miejskiej we Wrocławiu odbyła się konferencja na temat „Odra - oś turystyczno-gospodarcza Regionu”. Została zorganizowana przez Dolnośląską Organizację Turystyczną, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej i Centrum Turystyki Wodnej PTTK oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Konferencja była już piątą z cyklu „Spotkajmy się nad Odrą” i odbywała się pod znakiem Roku Turystyki Wodnej, o czym, świadczyły wiszące na sali banery i wręczane uczestnikom konferencji kolorowe plakaty.

Konferencję otworzył Dyrektor Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej Rajmund Papiernik. W imieniu władz Wrocławia uczestników konferencji przywitał Robert Apecionek – Radny Rady Miejskiej Wrocławia. Następnie głos zabrał Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Leszek Karwowski, który przedstawił aktualne informacje o stanie wód na Odrze oraz informacje o prowadzonych inwestycjach na Wrocławskim Węźle Wodnym.

W części programowej wygłoszono 7 referatów:

1. „Szlaki śródlądowych dróg wodnych - wykorzystanie turystyczne i zamierzenia inwestycyjne” – Jolanta Martyniuk Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej.
2. „Turystyczne wykorzystanie Odry” – Paweł Potoczny, dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.
3. Prezentacja działalności Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej – Rajmund Papiernik, dyrektor Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej.

4. „Trasa turystyczna na rzece Kwisie” – Jerzy Ludwin, prezes Fundacji Bory Dolnośląskie
5. „Projekt Barka - pierwsza restauracja na Odrze” – Zbigniew Pasieka, dyrektor Hotelu Tumskiego
6. „Rok Turystyki Wodnej i inne inicjatywy PTTK” – Leszek Mulka, Centrum Turystyki Wodnej PTTK
7. „Polska nad wodą – do czego dążymy – dobre praktyki, dobre przykłady” – Andrzej Tereszowski, wiceprezes Zarządu Głównego PTTK.

Duże zainteresowanie wzbudził referat dyrektora RZGW we Wrocławiu Pawła Potoczego, który przedstawił zamierzenia RZGW dotyczące turystycznego wykorzystania Odry w najbliższych latach. Optymistyczne brzmiały zapowiedzi udostępnienia dla turystyki wodnej Śródmiejskiego Węzła Wodnego, szczególnie dotyczące modernizacji i szybkiego uruchomienia Śluzy Mieszczańskiej, która jest kluczowym elementem drogi wodnej przez zabytkowe centrum Wrocławia.

Również interesujący był referat kol. Leszka Mulki, który przedstawił inicjatywy i przedsięwzięcia PTTK w turystyce wodnej oraz omówił założenia i program imprez Roku Turystyki Wodnej. Dyskusja nad poruszonymi w referatach problemami odbywała się na bieżąco – była rzeczowa i ciekawa. M.in. zgłoszono propozycję powołania w Urzędzie Miejskim Wrocławia funkcji pełnomocnika ds. Odry, który by koordynował działania różnych instytucji dotyczące Odry na terenie Wrocławia, podobnie jak to jest od lat w Warszawie. Zgłoszono także propozycję powołania zespołu którego zadaniem byłoby opracowanie planów przestrzennego

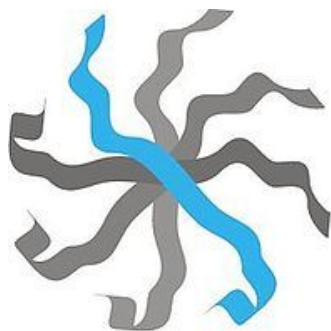
zagospodarowania Wrocławskiego Węzła Wodnego dla celów żeglugowych i turystycznych. W skład zespołu wchodził by przedstawiciele władz samorządowych oraz instytucji i organizacji zainteresowanych rozwojem żeglugi i turystyki na Odrze wrocławskiej.

W konferencji wzięło udział ponad 70 osób. Licznie były reprezentowane wrocławskie urzędy i instytucje zajmujące się żeglugą, gospodarką wodną i turystyką oraz wodniackie kluby Wrocławia. Unię Izb Łaby/Odry reprezentował Sven Erichson z Magdeburga. A Centrum Turystyki Wodnej PTTK reprezentowali: Andrzej Tereszowski – wiceprezes Zarządu Głównego PTTK oraz Leszek Mulka – pełnomocnik na Dolny Śląsk. Wśród uczestników byli także główni organizatorzy Flisu Odrzańskiego – Rektor Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Turystycznej w Szczecinie dr Elżbieta Marszałek i Komodor Flisu kpt. ż. w. Włodzimierz Grycner. Dr Elżbieta Marszałek wręczyła Radnemu Rady Miejskiej Wrocławia Robertowi Apecionkowi Memoriał „wzywający gospodarzy Wrocławia do starań o turystyczne zagospodarowanie rzeki i popierający podejmowane przez władze nadodrzańskie inicjatywy” oraz List Prezydenta Szczecina, który zaprasza władze i mieszkańców Wrocławia do Szczecina na zakończenie Flisu.

Po konferencji odbył się rejs statkiem „Viktoria”, stylizowanym na tylnokołowiec, po Wrocławskim Węźle Wodnym. Uczestnicy mieli okazję podziwiać Wrocław od strony rzeki oraz zapoznać się z jej stanem po niedawnej powodzi.

Leszek Mulka

Dni Odry 2010

Szczecin, 9 - 11 lipca 2010

W dniach od 9 do 11 lipca odbyły się w Szczecinie Dni Odry 2010. Główne uroczystości odbywały się na Wałach Chrobrego.

Pierwsze imprezy rozpoczęły się już w czwartek, 8 lipca. Przez dwa dni na Jeziorze Dąbie odbywały się biegi eliminacyjne regat Match Race. Natomiast biegi finałowe odbyły się w sobotę 10 lipca na Odrze przy Trasie Zamkowej. Atrakcją tych regat były wyścigi par jachtów „jeden na jednego”.

Jedną z głównych atrakcji Dni Odry 2010 były rzeczne jednostki historyczne tzw. „oldtimery”. Do Szczecina przyłynęły w piątek 9 lipca i zacumowały przy Wałach Chrobrego. Część z nich została zbudowana jeszcze przed wojną, a niektóre nawet w XIX w.

Szczególnym zainteresowaniem cieszył się dawny, parowy lodołamacz "Kuna", który został zbudowany 126 lat temu, w 1884 r. w stoczni Danziger Schiffswerft & Kesselschmiede Feliks Devrient w Gdańsku dla pruskiej administracji wodno-żeglugowej rzeki Wisły. Nadano mu nazwę "Ferse", co jest niemiecką nazwą lewego dopływu Wisły - rzeki Wierzyca. W roku 1940 zmieniono nazwę na "Marder", a po przybyciu do Polski nadano statkowi nazwę "Kuna", co jest dosłownym tłumaczeniem jego poprzedniej, niemieckiej nazwy. Historia „Kuny” jest bardzo ciekawa - wystarczy powiedzieć, że pływał pod 4 różnymi banderami, w tym brytyjską, i że 20 lat przeleżał na dnie Warty, zanim kpt. Hopfer doprowadził go do stanu sprzed z lat świetności.

Kpt. Jerzy Hopfer, kapitan "Kuny", wspaniale opowiadał o historii swojego statku, co budziło wielkie zainteresowanie turystów zwiedzających lodołamacz.

Inne statki historyczne to statki niemieckie, które przyłynęły do Szczecina na Dni Odry z Berlina. Najstarszym z nich jest holownik motorowy "Volldampf" z 1896 roku, który został wybudowany właśnie w Szczecinie.

„Holownik motorowy "Volldampf"

Oprócz niego można było także obejrzeć i zwiedzić łódź motorowo-wycieczkową "Karl-Heinz" wybudowaną w 1906 roku, statek motorowy "Eintracht" z 1906 roku, holownik "Aurora" z 1920 roku, a także młodsze jednostki – „Concordia” i „Canopus”.

Statek motorowy "Eintracht"

Z okazji Dni Odry statki te zostały udostępnione do zwiedzania oraz na turystyczne rejsy po Odrze. Rejsy odbywały się w tym roku w górę Odry.

Jest to urokliwa trasa rzadko oferowana turystom z powodu ograniczeń wysokości mostów, a możliwa do zrealizowania jedynie przez małe jednostki śródlądowe. Takie okazje niestety nie zdarzają się często.

Dużym zainteresowaniem mieszkańców Szczecina i turystów cieszył się Okręt Marynarki Wojennej „Poznań”, także udostępniony do zwiedzania w czasie tegorocznych Dni Odry.

Dużą atrakcją była również ponad stuletnia barka rzeczna „Złota Kaczka” zbudowana w Holandii, która przyłynęła do Szczecina na Dni Odry z Wrocławia. A także prezentowana na niej wystawa **„Miasto – Rzeka – Ludzie”**, poświęcona Odrze we Wrocławiu, wrocławskiej żegludze odrzańskiej i ludziom z nią związanym. Na wystawie można było zobaczyć stare mapy oraz zdjęcia Odry wrocławskiej, pokazująca życie dawnych mieszkańców Wrocławia.

Podczas Dni Odry miała miejsce jeszcze jedna wystawa – **„Szczecińskie Bulwary”**. Na stojących tablicach rozstawionych na ul. Jana z Kolna zaprezentowano zostaną dawne dzisiejsze zdjęcia oraz projekty architektoniczno-urbanistyczne zagospodarowania szczecińskich terenów nadodrzańskich.

Najważniejszym punktem programu Dni Odry było wpłynięcie flotyli XV jubileuszowego Flisu Odrzańskiego oraz towarzyszących jednostek: kajaków, jachtów i motorówek. Przepłynięcie tratw flisackich jest stałym corocznym wydarzeniem na Odrze i wpisało się już w tradycje wielu nadodrzańskich miejscowości i Szczecina. Oficjalne powitanie Flisu przez przedstawicieli władz Szczecina, Głównego Organizatora Flisów Panią dr Elżbietę Marszałek, Honorowego Protektoratu oraz zaproszonych gości, odbyło się ze statku Akademii Morskiej w Szczecinie m/s „Nawigator XXI”. Z okazji jubileuszowej piętnastej już ekspedycji flisackiej z Brzegu do Szczecina Przewodniczący Rady Miasta Szczecin Bazyli Baran odczytał uchwałę rady Miasta nadającą Głównemu Organizatorowi Flisów Odrzańskich Pani Rektor Elżbiecie Marszałek honorowy tytuł Zasłużony dla Miasta Szczecina.

Wpływające do Szczecina tratwy Flisu Odrzańskiego

Po powitaniu flotylli Flisu odbył się koncert orkiestry dętej Marynarki Wojennej, a następnie złożenie meldunku przez Komodora Flisu Odrzańskiego kpt. ż. w. Włodzimierza Grycnera, wystąpienia gości i gospodarzy oraz, na zakończenie części oficjalnej, inscenizacja ekologiczna "na ratunek Ziemi 2".

Po południu w siedzibie Business Club w Czerwonym Ratuszu odbyła się konferencja na temat: „Transportowa i turystyczna funkcja Odry a problem powodzi”.

Wygłoszono na niej 5 bardzo ciekawych referatów:

1. dr inż. kpt.. ż.w. Krzysztof Woś, Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie– „Odrzańska droga wodna jako element środkowoeuropejskiego korytarza transportowego”.
2. Sven Erichson, Kammerunion Elbe/Oder c/o Industrie- und Handelskammer Magdeburg, Koordinator Generalsekretariat – „Transportowe i turystyczne zagospodarowanie Odry”.
3. Krzysztof Żarna, Kierownik Sekretariatu CETC – „Wsparcie procesu rozwoju gospodarki poprzez pełniejsze wykorzystanie potencjału Regionu Odry – Model współpracy gospodarczej państw i regionów Środkowoeuropejskiego Korytarza Transportowego”.
4. dr Andrzej Kreft, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie – „Przebieg powodzi 2010”.
5. Andrzej Kwapiszewski, Prezes Zachodniopomorskiego Okręgu Ligi Morskiej i Riecznej – „Refleksje nad Odrzańskimi powodziąmi”.

Po referatach odbyła się żywa dyskusja, której zabrał głos obecny na konferencji Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Morskiej Leszek Karwowski.

Kulminacyjnym punktem Dni Odry 2010 była parada jednostek portowych o godz. 22 -tej oraz następujący po niej widowiskowy pokaz ogní sztucznych.

Program Dni Odry 2010 był bardzo bogaty i urozmaicony, m.in. w sobotę 10 lipca odbywało się wiele imprez towarzyszących – wszystkie nad Odrą: rodzinny festyn przygotowany przez Ligę Morską i Rzeczną, wybory Miss Odry, pokazy taneczne, koncerty szczecińskich zespołów rockowych, najstarsza cykliczna taneczna impreza z muzyką latynoamerykańską w Polsce, czyli „Club Tropicana”, oraz jeszcze jedna atrakcja – koncert „Chopin na Betonowcu”. Betonowiec to statek zbudowany z betonu w czasie II Wojny Światowej, osadzony na mieliźnie w północnej części Jeziora Dąbie. Artyści grali tym razem w interpretacji jazzowej dzieła Chopina ze sceny na wynurzonej ok. 4m ponad wodę kadłobie statku. Widownia, też nietypowa, podziwiała to wydarzenie kulturalne przypluwając własnymi jachtami i statkami wycieczkowymi.

Również należy wspomnieć inną atrakcyjną imprezę wodniacką 2-etapowy II Szczeciński Kajakowy Rajd na Orientację "Pod Prąd" , który zakończył się w niedzielę paradą na Odrze p.n. „Kajakowa masa krytyczna”.

Dni Odry 2010 zakończyły się w niedzielę 11 lipca. Podobnie jak w ubiegłym roku wydarzenie to i szczecinianie i turyści poprzedni uznali za bardzo udane.

Leszek Mulka

Rok Turystyki Wodnej i inne inicjatywy PTTK

Turystyka wodna cieszy się w Polsce coraz większą popularnością. Można ją uprawiać w różnych dyscyplinach: jak kajakarstwo, wioślarstwo, żeglarstwo, motorowodniactwo i turystyka podwodna.

Turystyka wodna ma wielkie walory krajoznawcze, przyrodnicze i rekreacyjne – zapewnia wspaniały relaks, poczucie swobody, dużo emocji i niezapomniane wrażenia. Z powodzeniem może być łączona z innymi formami turystyki:

- przyrodniczą, łączoną ze zwiedzaniem obszarów chronionych;
- miejską, umożliwiającą poznawanie miast od strony wody;
- historyczną, związaną z poznawaniem zabytków historii oraz zabytkowych urządzeń hydrotechnicznych;
- kulturową, połączoną z festynami i folklorem.

W sąsiedztwie szlaków wodnych jest idealne miejsce na wytyczanie innych szlaków – pieszych, rowerowych, konnych – z możliwością organizowania kombinowanych imprez turystycznych, łączących np. turystykę pieszą i rowerową z odcinkami spływów kajakowych i rejsów pasażerskich.

Ze względu na gęstość rzek, jezior naturalnych i sztucznych turystykę wodną można praktycznie uprawiać w całym kraju i jest dostępna dla wszystkich grup wiekowych i osób niepełnosprawnych.

Walory turystyki wodnej, jej masowy charakter, powodują, że PTTK przykłada dużą wagę do jej rozwoju. PTTK jest autorem wielu inicjatyw i przedsięwzięć mających na celu rozwój turystyki wodnej i promocję polskich szlaków wodnych. Cel ten realizuje powołane kilka lat temu Centrum Turystyki Wodnej PTTK.

Jednym z najważniejszych w ostatnich latach przedsięwzięć PTTK była ogólnopolska operacja wodniacka „**Powitanie Unii Europejskiej na polskich wodach**”. Została ona

zorganizowana w 2004 r. wspólnie z Polskim Związkiem Żeglarskim w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej. Celem tej operacji była promocja polskich szlaków wodnych i atrakcji turystycznych na ich brzegach dla wodniaków polskich i zagranicznych. Była to szczególna forma zaproszenia do Polski turystów wodnych z krajów Unii Europejskiej. W ramach operacji Powitania odbyło się w całej Polsce 115 różnych imprez wodniackich, z czego 42 we Wrocławiu. Brało w nich udział ponad 5000 uczestników. Realizowana z dużym rozmachem i nagłaśniana przez media operacja Powitania była niewątpliwie dużym sukcesem. Jednak przy okazji stwierdzono, że stan zagospodarowania turystycznego polskich szlaków wodnych jest mizerny i nie ma się czym chwalić. Okazało się, że łatwiej zorganizować taką operację jak Powitanie UE niż zapewnić jej uczestnikom miejsca do spania, jedzenia, sanitariaty. I to był początek kolejnych inicjatyw. Uznano, że trzeba coś zrobić, aby zachęcić lokalne władze i mieszkańców miejscowości położonych nad wodą do inwestowania w infrastrukturę turystyczną na brzegach polskich rzek, jezior i morza.

Tak narodziła się **Nagroda Przyjaznego Brzegu**, która została ustanowiona w 2004 r. przez PTTK i PZŻ. Celem Nagrody Przyjaznego Brzegu jest premiowanie wszelkich przedsięwzięć inwestycyjnych i promocyjnych, pokazujących że polskie brzegi są przyjazne dla żeglarzy, kajakarzy i innych turystów oraz wyróżnianie miejscowości, instytucji, organizacji, firm, klubów i marin, a także osób prywatnych najbardziej aktywnych na tym polu. Nagroda jest przyznawana co roku za faktyczne dokonania służące ulepszaniu turystycznej infrastruktury na brzegach polskich wód – materialne inwestycje, ułatwiające życie wodniakom oraz działania promocyjne i inne formy wspierania turystyki wodnej.

Organizatorem konkursu o Nagrodę Przyjaznego Brzegu jest PTTK, PZŻ i inni partnerzy. Kandydatów do nagrody ocenia jury, którego Przewodniczącym od początku jest Andrzej Gordon, Sekretarz Generalny Zarządu Głównego PTTK, a sekretarzem Mirosław Czerny. Nagrody są wręczane na targach Wiatr i Woda w Warszawie. W dotychczasowych sześciu edycjach przyznano 68 nagród, w tym 16 to laureaci z miejscowości leżących nad Odrą, a 7 to laureaci z Wrocławia. Wrocław jako pierwszy otrzymał nagrodę Grand Prix, a pozostali laureaci wrocławscy to: Dolnośląski Komitet Organizacyjny Powitania Unii Europejskiej, Fundacja „Hobbit”, Otwarte Muzeum Techniki i prof. Stanisław Januszewski, Port Uraz i Stowarzyszenie „Drzwi do Europy”.

Nagroda Przyjaznego Brzegu jest honorowa – laureaci otrzymują dyplomy i cenne wydawnictwa turystyczne. Nagroda stała się już uznaną w środowisku wodniackim i turystycznym formą wyróżnienia za działania czyniące polskie brzegi przyjaznymi dla turystów. Jest coraz bardziej znana i ceniona, czego wyrazem jest Patronat Honorowy Ministra Sportu i Turystyki Adama Giersza.

Kolejną inicjatywą PTTK jest **program Polskie Szlaki Wodne**. Głównym celem programu jest budowa ogólnopolskiego zintegrowanego produktu turystycznego – turystyki wodnej – przeznaczonego dla turystów krajowych i zagranicznych. Obejmuje on spływy kajakowe, rejsy żeglarskie i motorowodne, żeglugę pasażerską, a także sporty wodne i różne formy rekreacji na wodzie. Również promocję polskich szlaków wodnych oraz atrakcji turystycznych na ich brzegach i w okolicy. Bardzo ważnym elementem tego programu jest działający od kilku lat portal internetowy www.polskieszlakiwodne.pl, gdzie można znaleźć wiele ciekawych informacji na temat polskich i europejskich szlaków wodnych i turystyki wodnej.

Jednym z istotnych zadań realizowanych przez PTTK jest wytyczanie i oznaczanie wodnych szlaków turystycznych, ich dokumentacja kartograficzna oraz udostępnianie informacji o nich. W Centrum Turystyki Wodnej PTTK został opracowany poradnik pt.: **„Znakowanie turystycznych szlaków wodnych”**, zawierający podstawowe informacje na temat znakowania szlaków turystycznych oraz tablice wodnych znaków informacyjnych, ostrzegawczych i zakazu, a także znaki PTTK stosowane na szlakach wodnych.

Inną bardzo cenną i poszukiwaną pozycją jest poradnik **„Założenia do projektowania marin i stanic kajakowych”** autorstwa Wojciecha Skóry i Mirosława Czernego, będący pomocą dla inwestorów i tych wszystkich, którzy budują przystanie i organizują wypoczynek nad wodą. Aktualnie obie pozycje są dostępne jedynie w formie elektronicznej na stronie www.polskieszlakiwodne.pl.

W 2007 r. Centrum Turystyki Wodnej zainicjowało **cykl konferencji** dotyczących turystyki wodnej i polskich szlaków wodnych. Został on zapoczątkowany seminarium „Wodne szlaki turystyczne”, które odbyło się w Bydgoszczy. W 2008 r. we Wrocławiu odbyła się konferencja „Wodne szlaki turystyczne Wrocławia i okolic”. W 2009 r., również we Wrocławiu, miała miejsce kolejna konferencja „Problemy gospodarczego i turystycznego wykorzystania Odrzańskiej Drogi Wodnej”, połączona z wyjazdowym posiedzeniem Parlamentarnego Zespołu ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej. Wypracowano na niej szereg wniosków, które zostały przesłane do parlamentarzystów i urzędów centralnych zajmujących się gospodarką wodną i turystyką.

Ważnymi formami popularyzacji turystyki wodnej i promocji polskich szlaków wodnych są **rejsy i spływy** największymi szlakami wodnymi Polski. Jednym z najciekawszych i atrakcyjnych rejsów był jubileuszowy XXV Ogólnopolski Rejs Żeglarski PTTK „Bałtyk 2003” z Bydgoszczy przez Noteć, Wartę, Odrę do Dziwnowa, dalej wzdłuż Bałtyku do Gdańska i z powrotem do Bydgoszczy. Był to rejs wyjątkowy, gdyż zapoczątkował żeglugę

wzdłuż wybrzeży Bałtyku jachtami śródlądowymi, przełamując istniejące biurokratyczne bariery. Innym ciekawym rejsiem był „Wielki Sztandarowy Rejs Dookoła Serca Polski”, który odbył się w 2004 r. na okrężnej trasie Bydgoszcz – Noteć – Warta – Odra – Kanał Gliwicki – Wisła – Bydgoszcz w ramach operacji „Powitanie Unii Europejskiej na polskich wodach”. W 2008 r. odbył się XXX Ogólnopolski Rejs Żeglarski PTTK „Wisła 2008” od „kilometra O” koło Oświęcimia do Gdańska. Natomiast w 2009 r. odbył się kolejny XXXI Ogólnopolski Rejs Żeglarski i Motorowodny PTTK „Odra 2009” na trasie od Kędzierzyna-Koźła do Świnoujścia, którego głównym celem była promocja Odry jako atrakcyjnego i ważnego turystycznego szlaku wodnego.

Inną formą popularyzacji turystyki wodnej są **odznaki turystyczne**. Oprócz istniejących od dawna w PTTK odznak: ŻOT (Żeglarska Odznaka Turystyczna), TOK (Turystyczna Odznaka Kajakowa) i GOK (Górska Odznaka Kajakowa) wprowadzono w 2009 r. trzy nowe odznaki popularyzujące walory krajoznawcze i turystyczne największych szlaków wodnych Polski. Przeznaczone są one nie tylko dla członków PTTK, lecz dla każdego, kto tymi szlakami pływa i potwierdza przepłynięcie tych szlaków. To odznaki: „**Szlak Wisły 941,3**”, „**Szlak Odry 741,6**” i „**Szlak Pętli Wielkopolskiej 690**”. Każda z nich ma trzy stopnie: srebrny, złoty oraz honorowy dla instytucji, organizacji i osób najbardziej zaangażowanych w turystyczne zagospodarowanie i wykorzystanie tych szlaków. Regulaminy tych odznak znajdują się na stronie internetowej www.ktz.pttk.pl

Najważniejszą obecnie inicjatywą PTTK jest **Rok Turystyki Wodnej**. Rok 2010 został uchwalony Rokiem Turystyki Wodnej przez XVII Walny Zjazd PTTK 6 września 2009 r. Ponadto podjęto uchwałę w sprawie rozwoju turystyki wodnej w PTTK oraz apel do władz państwowych i samorządowych, w którym PTTK zachęca wszystkie instytucje państwowe i samorządowe oraz inne organizacje do włączenia się w realizację Roku Turystyki Wodnej. Przychylnie do tego apelu ustosunkował się Minister Sportu i Turystyki Adam Giersz, który objął Rok Turystyki Wodnej Patronatem Honorowym.

Jednocześnie PTTK zwraca się do:

- Parlamentu, posłów i senatorów o uchwalenie ustaw istotnych dla uprawiania turystyki wodnej,
- Rządu RP o tworzenie i wspieranie inicjatyw dla rozwoju infrastruktury na polskich szlakach wodnych służących działalności turystycznej,
- samorządów terytorialnych, instytucji, organizacji pozarządowych i innych o współpracę przy zagospodarowaniu i promocji polskich szlaków wodnych.

Ogólnopolska inauguracja Roku Turystyki Wodnej miała miejsce 24 kwietnia 2010 r. w Turystycznym Klubie Żeglarskim PTTK „Tramp” w Dąbrowie Górniczej.

Dzień wcześniej 23 kwietnia Rok Turystyki Wodnej rozpoczęto we Wrocławiu w czasie uroczystego otwarcia sezonu wodniackiego 2010 na przystani HOW „Stanica”. Podobnie, choć w różnych terminach, było w innych miejscowościach w Polsce.

W 2010 r. w całej Polsce odbędzie się wiele atrakcyjnych imprez wodniackich pod znakiem Roku Turystyki Wodnej – rejsów, spływów i regat. Szczególnie interesujące będą dwie imprezy związane dodatkowo z 600-leciem bitwy pod Grunwaldem – Międzynarodowy Spływ Kajakowy „Grunwald” i XXXII Ogólnopolski Rejs Żeglarski PTTK „Grunwald 2010”. Nie mniej interesujące będą też VII Wrocławskie Regaty Kajakowe z okazji 129. rocznicy pierwszych w Europie zawodów kajakowych we Wrocławiu czy Turystyczne Regaty Długodystansowe na trasie Wrocław – Wały Śląskie – Uraz.

W ramach Roku Turystyki Wodnej w różnych miastach Polski odbędzie się także szereg konferencji na tematy związane z turystyką wodną, m.in.:

- „Turystyka wodna w Polsce – wyzwania zrównoważonego rozwoju” w Augustowie,
- „Odra – oś turystyczno-gospodarcza regionu” we Wrocławiu,
- „Rewitalizacja dróg wodnych szansą dla gospodarki” w Bydgoszczy,
- Turystyka wodna w rozwoju gospodarczym i społecznym Polski w Poznaniu.

Oprócz tego przewidziane są spotkania warsztatowe, których celem jest wymiana doświadczeń i korzystanie z dobrych sprawdzonych pomysłów w realizacji inwestycji i promocji turystyki wodnej, mogących stanowić wzór do naśladowania.

Planuje się także szereg wydawnictw na temat turystyki wodnej, m.in. przegląd osiągnięć laureatów Nagrody Przyjaznego Brzegu pt. „Są w Polsce przyjazne brzegi”, „Polskie mosty widziane z polskich szlaków wodnych – turystyczny przegląd” i „Polish Waterways” – wydawnictwo polsko-angielskie opisujące główne polskie szlaki wodne i akweny.

PTTK bierze również udział w wielu innych przedsięwzięciach - targach turystycznych, konkursach oraz w realizacji akcji informacyjno-edukacyjnej „Bezpieczna woda”.

Leszek Mulka

Centrum Turystyki Wodnej PTTK

Bez gospodarza Odra podupada, a żegluga rzeczna zanika

Rozmawiała Aneta Augustyn

2010-06-17 10:06

Brak historycznej ciągłości i wieloletnie zaniedbania dają o sobie znać: Odra podupada, żegluga zanika - mówi Leszek Mulka, wiceprzewodniczący Komisji Turystyki Żeglarskiej PTTK

Fot. Damian Nowakowski / Agencja

Rozmowa z Leszkiem Mulką

Aneta Augustyn: Przed wojną w modzie były całodzienne wyprawy statkiem poza miasto. Wrocławianie płynęli na przykład do Lubiąża, zwiedzali opactwo i wracali, bawiąc się na pokładzie, tańcząc i popijając. Jest szansa, że uda się wskrzesić takie rejsy?

Leszek Mulka, wiceprzewodniczący Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK:

Wrocławskie środowisko wodniackie nieraz proponowało, żeby zrekonstruować takie rejsy, właśnie do Lubiąża, a nawet dalej do Ścinawy, której burmistrz jest zainteresowany takim pomysłem. Powstał projekt, który wisi w niebie.

Podobnie jak inne inicjatywy, np. na tramwaj wodny. Opracowano kilka projektów, ale leżą gdzieś w szufladach. Świetnie udało się to w Bydgoszczy, która ma tramwaj z prawdziwego zdarzenia, przystanki, rozkłady jazdy. U nas ciężko się przebić. Ale jeden z pomysłów udało się zrealizować: od ubiegłego roku pływa od Zatoki Gondoli do mariny Śródmiejskiej przy moście Uniwersyteckim Turystyczny Tramwaj Wodny, który zbudował za własne pieniądze prezes Stowarzyszenia "Drzwi do Europy" Wojciech Nowak.

Nie ma myślenia w stronę rzeki?

Takie myślenie zostało przerwane po wojnie. Działania wojenne spowodowały zniszczenia infrastruktury odrzańskiej, m.in. przestały istnieć główny port pasażerski na Kępie Mieszczańskiej oraz Śluza Mieszczańska, którą odbudowano i uruchomiono na krótko dopiero w 2004 roku. Niestety, obecnie znów jest nieczynna i turyści, zamiast płynąć przez zabytkowe centrum Wrocławia, omijają je kanałem nawigacyjnym.

Po 1945 roku do Wrocławia przyjechała ludność napływowa, która była zajęta zagospodarowywaniem się na nowych terenach. O rzece mało kto myślał. Istniejącą ponemiecką infrastrukturę nabrzeżną wykorzystywano, ale o nią nie dbano. Przez lata nie było chęci, pieniędzy, inwestycji. Brak historycznej ciągłości i wieloletnie zaniedbania dają o sobie znać: Odra podupada, żegluga zanika, zlikwidowano Technikum Żeglugi Śródlądowej, firma Odratrans wozi ładunki w zachodniej Europie.

Problemem jest też to, że wrocławska Odra nie ma jednego gospodarza.

Właśnie. Odra jest głównie w gestii Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, ale są też inne instytucje odpowiadające fragmentarycznie za rzekę, m.in. Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Urząd Żeglugi Śródlądowej, Biuro Programu dla Odry 2006, urząd miasta, Zarząd Zieleni Miejskiej, a nawet konserwator zabytków. Jak trzeba podjąć decyzję, to sprawy się rozmydlają, bo nie ma jednego konkretnego decydenta.

W parlamencie jest nawet specjalny zespół ds. dróg wodnych i turystyki wodnej, tylko efektów za bardzo nie widać. Władze mówią, że popierają taką turystykę wodną, ale na deklaracjach się kończy. W Malczycach od prawie 15 lat jest budowany stopień wodny, niezbędny dla żeglugi turystycznej i handlowej. Włożono tam mnóstwo pieniędzy, a inwestycja wciąż jest niedokończona, bo znów ekolodzy mają jakieś

zastrzeżenia. Zamiast Ministerstwu Infrastruktury drogi wodne podlegają Ministerstwu Środowiska, któremu zależy bardziej na zachowaniu status quo niż na rozwoju żeglugi i infrastruktury.

Której u nas bardzo brak. Nie mamy za wiele wypożyczalni sprzętu, żagłówki nie mają gdzie zacumować. A przecież na Dolnym Śląsku są setki kilometrów wodnych szlaków.

Tak, oprócz Odry mamy Widawę, Oławę, Ślężę, Bystrycę, Smortawę, Kwisę, Barycz, górski i wymagający Bóbr czy Nysę Kłodzką. Jest po czym pływać, ale większość szlaków nadaje się tylko do turystyki kajakowej. Jedynie Odra umożliwia turystykę żeglarską, ale brak na niej marin i przystani.

Przed wojną w samym Wrocławiu było około 70 przystani. Dzisiaj można je policzyć na palcach. W ostatnich latach wybudowano na całej Odrze 10 przystani i marin.

Piękna przystań powstała w Nowej Soli i udało się nawet dostać unijne dofinansowanie na zakup statków pasażerskich, a u nas to jest problem.

Paradoksem jest, że mamy w mieście bardzo prężne środowisko żeglarskie, ale poza Odrą to nie ma gdzie żeglować, no może w Mietkowie. Poza portem w Urazie nie ma także gdzie wypożyczyć jachtu. Swoje przystanie mają tylko harcerze, uczelnie i kilka klubów, ale wykorzystują je na własne potrzeby. Natomiast kajakarze mają więcej szlaków, więcej imprez i najwięcej wypożyczalni. Dlatego kajakarstwo jest bardziej rozpowszechnione.

2010 został ogłoszony rokiem turystyki wodnej. Hasło przełoży się na większą liczbę imprez?

Zależy nam, żeby popularyzować turystykę wodną i promować polskie szlaki wodne, także dolnośląskie. Chcemy z tej okazji przypominać władzom, że mają pod nosem niesamowity i niewykorzystany potencjał, a zwykłych mieszkańców zachęcić do uprawiania turystyki wodnej we wszystkich jej formach - żeglarstwie, kajakarstwie, wioślarstwie, turystyce motorowodnej - a także do udziału w spływach, regatach i innych imprezach wodniackich organizowanych przez PTTK oraz inne kluby i organizacje. Zachęcamy także do zdobywania odznak turystyki wodnej - żeglarskich i kajakowych. Imprez wodniackich we Wrocławiu jest naprawdę dużo. Wystarczy w nich tylko uczestniczyć.

Skąd Kowalski ma wiedzieć, gdzie i co dzieje się na Odrze?

Choćby ze stron internetowych klubów żeglarskich i kajakowych, Oddziału

Wrocławskiego PTTK www.pttk.wroclaw.pl czy Wrocławskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego www.wrozz.wroclaw.pl

Jedną z ciekawszych imprez będą regaty kajakowe we wrześniu w 129. rocznicę pierwszych wyścigów kajakowych w Europie, które miały miejsce właśnie na Odrze we Wrocławiu. Wtedy robił je prężny klub Wratislavia, teraz przygotowuje Wrocławski Klub Wodniaków "Wiadrus". Wszyscy chętni przez dwa dni będą się ścigać od wyspy Opatowickiej do wyspy Piaskowej; już zapowiadają się kajakarze z kraju. Wcześniej, w czerwcu, czeka nas spływ papieski wokół Ostrowa Tumskiego, a pod koniec czerwca płynie z Wrocławia do Szczecina międzynarodowy, polsko-czesko-niemiecki, spływ kajakowy pod hasłem "Odra, rzeka, która łączy". W sierpniu odbędzie się spływ integracyjny z Wrocławia do Głogowa. A we wrześniu Jesienny Spływ dookoła Wrocławia. Na początku października zapraszamy na żeglarskie Regaty Długodystansowe na trasie Wrocław - Wały Śląskie - Uraz. Od maja do października na Zalewie Mietkowskim odbywają się regularne żeglarskie pływania rekreacyjne.

Mimo wszystko nasza rzeka nie jest całkiem martwa, m.in. dzięki pasjonatom, którym zależy, żeby Odra żyła. Od kilku lat PTTK przyznaje - wspólnie z Polskim Związkiem Żeglarskim, Polskim Związkiem Kajakowym i Polską Organizacją Turystyczną - Nagrodę Przyjaznego Brzegu, m.in. za inicjatywy animujące turystykę wodną. Dostali ją m.in.: Fundacja "Hobbit" z Wrocławia za stworzenie mariny na Kozanowie, Port Uraz, Stowarzyszenie "Drzwi do Europy" za wrocławski Szlak Gondoli i prof. Stanisław Januszewski z Politechniki Wrocławskiej, za imponującą serię książek o obiektach i szlakach wodnych Polski oraz stworzenie unikatowego Otwartego Muzeum Techniki na zabytkowym holowniku z lat 40.

Źródło: Gazeta Wyborcza Wrocław

Konferencja w Bydgoszczy 10-11.09.2010

Rewitalizacja dróg wodnych

Już po raz czwarty Uniwersytet im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zorganizował konferencję na temat rewitalizacji polskich dróg wodnych. Tym razem była współfirmowana przez Centrum Turystyki Wodnej PTTK, choć przyznam, że ten udział był bardzo skromny. Pozafinansowy.

Szczegółowy program w załączeniu. Było oczywiście wiele ciekawych głosów w dyskusji – i kularach. Nawet przedstawiciele niektórych ministerstw przemawiali ludzkim głosem !

Niżej podpisany tradycyjnie marudził. Tu streszczenie. Ale zacząłem od „laurki” pod adresem prof. Zygmunta Babińskiego, „dobrego ducha” tych konferencji. „Uprzejmie doniosłem” że jest taka nagroda, Przyjaznego Brzegu. Nie tylko za budowę przystani, ale i za inne starania. Na mój wniosek profesor ją otrzymał. Nieco zszokowany tłumem ludzi na Targach Wiatr i Woda, szepnął do mnie:

- Mirek, ty naprawdę ich wszystkich znasz?

Szanowni państwo

„Rzeki bez pieniędzy i żeglugi.”

Tak zatytułowałem mój artykuł z lata tego roku, pisany na marginesach Projektu Polityki Wodnej Polski do 2030 roku. Szacuje się w nim, iż na sprawy wodne, od dróg wodnych po kanalizację, potrzebnych jest 187 MILIARDÓW złotych w ciągu 20 lat, w tym 62 miliardy w ciągu najbliższych 6 lat.

Z wrodzonym mi brakiem złośliwości skomentowałem, iż kwoty te są tak wielkie, że działają uspokajająco. Można rozłożyć ręce i nic nie robić, „bo przecież nie mamy tyle pieniędzy”. Litościwie o tym programie ani słowa więcej nie powiem.

Do przyszłości jeszcze wrócę. Ten rok upływa pod hasłem powodzi. Ciągłe szacowane są szkody i koszty ich usunięcia. Zwracam uwagę, iż w naszym kraju liczy się zwykle tylko koszty bezpośrednie, gdy w innych krajach wylicza się nawet, jak z powodu awarii na przykład we Francji powstają przestoje, straty w fabrykach na drugim końcu świata.

W tym tygodniu czytam, słyszę że przestały z powodu powodzi jeździć pociągi z Krakowa do Zakopanego, potem zostały podmyte tory między Warszawą a Krakowem. Faktury za naprawy łatwo będzie zsumować. PKP może oszacować, ile biletów z tego powodu nie sprzedały. A kto poza mną pomyśli o zacnym gaździe, który zamiast dutki zarabiać ceprów wożąc po Krzeptówkach z nudów pił herbatkę ze śpiertem, wieczorem gaździna go opieprzyła a w dodatku jego wątroba dwa miesiące wcześniej kwalifikować się będzie do wymiany?

Ja żartuję, ale jednocześnie jestem śmiertelnie poważny. Podobnie jak towarzystwa ubezpieczeniowe, które już zapowiedziały podniesienie stawek, by zrekompensować sobie straty. Które my wszyscy zapłacimy...

Prof. Wojciech Majewski jedną korzyść odnotował – na Forum Naukowo-Technicznym „Powódź 2010” nie było ani jednego zabierającego głos ekologa, choć wcześniej tyle do powiedzenia wielu miało na temat zastępowania ochrony przeciwpowodziowej renaturyzacją rzek. Zapewne próbowali w tym czasie doliczyć się jakie straty powódź także w przyrodzie spowodowała.

Specjalne fundusze uruchamiane były na remonty domów, zakładów pracy, kościołów – mniej słyszę o środkach na odbudowę wodnej infrastruktury, poza wałami powodziowymi. A ja dostaję maile że np. jeden z klubów żeglarskich nie ma już gdzie schować na zimę jachtów, bo hangar zmyło, gdzieś kajakarze dalej odkupują swoją stanicę spod błota i śmieci...

Są prace nad przepisami, które mają ograniczyć wydawanie zezwoleń budowlanych na terenach zalewowych i osuwiskowych. Słusznie, ale zwracam uwagę, iż my na wodę i brzegi jesteśmy skazani – nie da się dalej od rzeki zbudować przystani...

A gospodarka wodna, turystyka wodna jest bez pieniędzy...

Z BOŚ, NFOŚ można dostać preferencyjne kredyty, pożyczki bezzwrotne - gdy na dachu domu ktoś sobie ogniwa słoneczne zakłada, szambo buduje. Nawet na dachu. Banki mają preferencyjne linie na zakup samochodu czy mieszkania. Ile takich przykładów znacie, dotyczących zakupów statków pasażerskich, kajaków? Budowy w przystaniach instalacji do odbioru ścieków?

Są katalogi projektów domów jednorodzinnych – projektów przystani chyba najwięcej jest w moim komputerze. Kiedyś w sterówce „Łokietka” Grzegorz Nadolny pokazywał mi zagraniczny katalog z ofertami śródlądowej żeglugi pasażerskiej w Europie. Na mapie kontynentu tylko jedna czarna dziura jest – nie jesteśmy więc w Europie...

Na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury powstać ma opracowanie "PROGRAM ROZWOJU INFRASTRUKTURY TRANSPORTU WODNEGO ŚRÓDLĄDOWEGO W POLSCE". Zgadzam się z uzasadnieniem, że „do chwili obecnej Polska nie posiada żadnego rządowego programu strategicznego, dotyczącego modernizacji i rozwoju całości sieci śródlądowych dróg wodnych oraz ich zewnętrznych powiązań z krajami ościennymi”.

A podstawowym celem Programu ma być „stworzenie warunków dla zwiększenia udziału żeglugi śródlądowej w obsłudze ładunkowej i pasażerskiej na rynku usług transportowych oraz wzmocnienie pozycji transportu wodnego śródlądowego w systemie transportowym kraju”.

Trzymam kciuki. Obyśmy wypłynęli z tej czarnej dziury !

Mirosław Czerny

Uchwała nr 125/XVII/2010
Zarządu Głównego PTTK z dnia 26.06.2010 r.
w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK

Na podstawie art. 28 ust. 2 pkt. 8 oraz art. 33 ust. 2 Statutu PTTK na wniosek Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK Zarząd Główny PTTK postanawia:

§ 1

Zatwierdzić Regulamin Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Główny PTTK

**REGULAMIN KOMISJI TURYSTYKI ŻEGLARSKIEJ
ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK**

**Rozdział I
Postanowienia ogólne**

§1

Niniejszy regulamin, uchwalony w dniu 28.05.2010 r. przez Komisję Turystyki Żeglarskiej Zarządu Głównego PTTK na podstawie uchwały ZG PTTK Nr 2/XVI/05 z dnia 1 października 2005 roku określa zakres i tryb działania komisji.

**Rozdział II
Zadania, tryb i zakres działania**

§2

1. Do zakresu działania Komisji Turystyki Żeglarskiej Zarządu Głównego PTTK należą zagadnienia związane z realizacją celów i zadań PTTK w dziedzinie turystyki wodnej, a w szczególności żeglarstwa, fachowe doradztwo dla Zarządu Głównego, kształtowanie polityki w tej dziedzinie, koordynacja działalności właściwych komisji oddziałowych, zespołów ponad oddziałowych oraz klubów.
2. Komisja Turystyki Żeglarskiej, w ramach udzielonych pełnomocnictw, może występować w imieniu Zarządu Głównego PTTK do właściwych władz.
3. Komisja Turystyki Żeglarskiej sporządza plan pracy na okres kadencji ujmując w nim zadania do realizacji. Plan pracy podlega zatwierdzeniu przez Zarząd Główny.

§3

Do zadań Komisji Turystyki Żeglarskiej Zarządu Głównego należy:

1. realizowanie zadań wynikających z uchwał Walnego Zjazdu PTTK, Zarządu Głównego PTTK oraz Krajowej Narady Aktywu Turystyki Żeglarskiej;
2. inspirowanie i koordynowanie działalności oddziałowych, między oddziałowych i regionalnych komisji oraz klubów żeglarskich i motorowodnych PTTK, wykorzystywanie ich potencjału, prowadzenie ewidencji powyższych jednostek;
3. przedstawianie właściwym władzom wniosków i opinii dotyczących zagospodarowania turystycznego szlaków żeglarskich i innych terenów istotnych z punktu widzenia interesów turystyki;
4. kształtowanie wzorców właściwych postaw i zachowań związanych z aktywnością turystyczną;
5. rozwijanie wszelkich form działania związanych z ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego uwzględniających rozwój turystyki i krajoznawstwa;
6. społeczny nadzór nad przestrzeganiem przez jednostki PTTK i osoby prowadzące ośrodki turystyki żeglarskiej PTTK regulaminu ośrodka wodnego, wnioskowanie o stosowanie kar umownych w stosunku do jednostek organizacyjnych i osób naruszających zasady prowadzenia ośrodka wodnego;
7. szkolenie zgodnie z obowiązującymi w PTTK programami instruktorów turystyki żeglarskiej, egzaminowanie i nadawanie im uprawnień oraz prowadzenie ich ewidencji;
8. upowszechnianie zdobywania żeglarskich odznak turystycznych, ustalanie ich regulaminów, organizowanie sieci terenowych referatów weryfikacyjnych i prowadzenie centralnego referatu weryfikacyjnego dla wyższych stopni odznak;
9. inspirowanie i prowadzenie badań i studiów, organizowanie seminariów i konferencji na tematy związane z problematyką wodną;
10. opracowywanie i wydawanie materiałów szkoleniowych, informacyjnych i popularyzatorskich;
11. utrzymywanie kontaktów z pokrewnymi organizacjami i instytucjami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi oraz reprezentowanie w nich PTTK;
12. organizowanie centralnych (ogólnopolskich) imprez turystycznych i krajoznawczych;
13. wykonywanie innych zadań wynikających ze specyfiki działania Komisji Turystyki Żeglarskiej .

§4

1. Komisja Turystyki Żeglarskiej realizuje swoje zadania we współpracy z innymi organami fachowymi i jednostkami PTTK, których przedstawiciele, w zależności od potrzeb, mogą uczestniczyć w jej posiedzeniach z głosem doradczym.
2. W przypadku gdy działalność Komisji Turystyki Żeglarskiej wchodzi w zakres działania innego organu fachowego Zarządu Głównego, działania powinny być uzgodnione między nimi. Przypadki sporne rozstrzyga Zarząd Główny PTTK.

Rozdział III Zasady tworzenia

§5

1. Komisja Turystyki Żeglarskiej wybierana jest na krajowej naradzie aktywu w głosowaniu tajnym, w liczbie uchwalonej przez naradę w ilości od 5 do 9 członków na

okres kadencji Zarządu Głównego. Kadencja komisji obejmuje okres między krajowymi naradami.

2. Do wyborów Komisji Turystyki Żeglarskiej mają zastosowanie zasady określone w ordynacji wyborczej stanowiącej załącznik do Statutu PTTK.

Prawo zgłaszania kandydatów do Komisji Turystyki Żeglarskiej przysługuje:

- a- delegatom uczestniczącym w Krajowej Naradzie Aktywu Turystyki Żeglarskiej z głosem decydującym,
- b- ustępującej komisji,
- c- członkom Zarządu Głównego PTTK,
- d- jednostkom regionalnym.

3. Komisja Turystyki Żeglarskiej zatwierdzona przez Zarząd Główny PTTK na podstawie art. 31 ust. 3 Statutu PTTK liczy od 5 do 9 członków.

4. Skład Komisji Turystyki Żeglarskiej oraz zmiany w niej następujące w okresie kadencji podlegają zatwierdzeniu przez Zarząd Główny PTTK.

5. Krajową naradę aktywu zwołuje komisja w ciągu 3 miesięcy po Walnym Zjeździe PTTK, przy czym zawiadomienia wysyłane są co najmniej na miesiąc przed terminem narady. Narada powinna się odbyć nie później niż w ciągu 6 miesięcy po Walnym Zjeździe.

6. Prawo uczestniczenia w naradzie z głosem decydującym przysługuje delegatom wybranym w liczbie i na zasadach określonych w regulaminie wyborczym uchwalonym przez Komisję Turystyki Żeglarskiej i zatwierdzonym przez Zarząd Główny PTTK. Z głosem doradczym uczestniczą w naradzie członkowie ustępującej komisji, przedstawiciele władz naczelnych PTTK i zaproszeni goście.

§6

1. Krajowa narada aktywu dokonuje oceny działalności komisji oraz ustala kierunki jej działalności na okres kadencji.

2. Uchwały krajowej narady aktywu zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy wybranych delegatów.

3. Uchwały krajowej narady aktywu podawane są do wiadomości Zarządu Głównego.

§7

Oprócz krajowej narady aktywu, Komisja Turystyki Żeglarskiej może organizować roczne lub okresowe narady sprawozdawcze oraz inne spotkania, których zadaniem jest analizowanie działalności PTTK w dziedzinie turystyki wodnej.

Rozdział IV **Organizacja i tryb pracy komisji**

§8

1. Komisja Turystyki Żeglarskiej wybiera ze swego grona w głosowaniu tajnym przewodniczącego, wiceprzewodniczącego lub wiceprzewodniczących i sekretarza.

2. Komisja Turystyki Żeglarskiej ma prawo kooptować w głosowaniu tajnym nowych członków na zwolnione w okresie kadencji miejsca w liczbie nie przekraczającej 1/3 składu pochodzącego z wyboru.

§9

Komisja Turystyki Żeglarskiej może działać bezpośrednio lub przez powołane przez siebie podkomisje lub zespoły. Członkami zespołów mogą być także osoby nie będące członkami komisji.

§10

1. Zebrania Komisji Turystyki Żeglarskiej zwoływane są przez przewodniczącego, wiceprzewodniczącego lub sekretarza komisji, w miarę potrzeb wynikających z zadań i specyfiki działania, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku.
2. Prawo zwoływania zebrania Komisji Turystyki Żeglarskiej przysługuje również Zarządowi Głównemu PTTK.
3. Uchwały Komisji Turystyki Żeglarskiej zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zebrania. Uchwały Komisji Turystyki Żeglarskiej przekazywane są Zarządowi Głównemu PTTK.
4. Zebrania Komisji Turystyki Żeglarskiej są protokołowane, zaś dokumentacja jej działalności jest przechowywana w biurze ZG PTTK a następnie archiwizowana.
5. Obsługę biurową Komisji Turystyki Żeglarskiej zapewnia Biuro ZG PTTK.

§11

1. Zarządowi Głównemu PTTK przysługuje prawo uchylenia uchwał Komisji Turystyki Żeglarskiej, jeżeli są sprzeczne z przepisami prawa, Statutem PTTK, niniejszym regulaminem lub interesami PTTK.
2. Zarządowi Głównemu PTTK przysługuje prawo zawieszania lub odwoływania członka Komisji Turystyki Żeglarskiej, jeżeli jego działalność jest sprzeczna z przepisami prawa, Statutem PTTK, niniejszym regulaminem lub interesami PTTK.
3. Zarządowi Głównemu PTTK przysługuje prawo zawieszania lub odwoływania Komisji Turystyki Żeglarskiej, jeżeli jej działalność jest sprzeczna z przepisami prawa, Statutem PTTK, niniejszym regulaminem lub interesami PTTK. W przypadku odwołania Komisji Turystyki Żeglarskiej Zarząd Główny zwołuje w ciągu trzech miesięcy od daty odwołania Krajową Radę Aktywu Turystyki Żeglarskiej, celem wyboru nowej komisji.

§12

Komisja Turystyki Żeglarskiej działa w oparciu o środki finansowe w ramach budżetu ZG PTTK oraz może korzystać ze środków przyznanych na zadania zlecone.

§ 13

Komisja Turystyki Żeglarskiej Zarządu Głównego używa pieczęci firmowej podłużnej z napisem: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Zarząd Główny Komisja Turystyki Żeglarskiej oraz informacjami teleadresowymi.

§14

1. Interpretacja niniejszego regulaminu należy do Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK.

2. W sprawach nie uregulowanych regulaminem mają zastosowanie przepisy prawa, Statutu PTTK i Regulaminu Wzorcowego Komisji, Rad i Zespołów Zarządu Głównego PTTK.

§15

Regulamin niniejszy, zatwierdzony uchwałą Zarządu Głównego PTTK nr 125/XVII/10 z 26 czerwca 2010 roku wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

REGULAMIN – INSTRUKTOR TURYSTYKI ŻEGLARSKIEJ PTTK KOMISJI TURYSTYKI ŻEGLARSKIEJ ZG PTTK

Uchwała nr 126/XVII/2010
Zarządu Głównego PTTK z dnia 26.06.2010 r.
w sprawie ustanowienia uprawnienia programowej kadry żeglarskiej
- Instruktor Turystyki Żeglarskiej PTTK

Na podstawie art. 9 ust.2 pkt. 6 Statutu PTTK, na wniosek Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK, Zarząd Główny PTTK :

§ 1

Ustanawia uprawnienie programowej kadry żeglarskiej - Instruktor Turystyki Żeglarskiej PTTK zastępujące dotychczas obowiązujące uprawnienia Przodownika Turystyki Żeglarskiej PTTK.

§ 2

Zatwierdza Regulamin Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK stanowiący załącznik do uchwały.

§ 3

Weryfikacja dotychczas obowiązujących uprawnień żeglarskiej kadry programowej jest dobrowolna i następuje na podstawie wypełnionej ankiety weryfikacyjnej. Dotychczasowe uprawnienia Przodownika Turystyki Żeglarskiej zachowują swoją ważność przez okres 4 lat, lecz aby pełnić czynnie funkcje programowej kadry turystyki żeglarskiej przodownik musi dokonać weryfikacji uprawnień według Regulaminu Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Główny PTTK

REGULAMIN Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK I. Zasady ogólne

1. Komisja Turystyki Żeglarskiej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego na podstawie art.9, ust.2, pkt. 6 Statutu PTTK,

ustanawia stopień Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK zwanego dalej Instruktorem, w celu podwyższenia poziomu realizowanych zadań programowych w zakresie kwalifikowanej turystyki żeglarskiej.

2. Uprawnienia Instruktora nadaje Komisja Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK osobom, które spełniają warunki wymienione w rozdziale II niniejszego Regulaminu oraz złożą z wynikiem pomyślnym egzamin ze znajomości zagadnień określonych programem szkolenia Instruktorów zatwierdzonym przez KTŻ ZG PTTK.

3. Kandydatów na Instruktorów zgłaszają Sekcje, Koła, Kluby lub Oddziały PTTK, nadsyłając do KTŻ ZG PTTK odpowiedni wniosek.

4. Dokumentem potwierdzającym uprawnienie Instruktora jest legitymacja Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK oraz wpisanie do centralnego rejestru Instruktorów prowadzony przez KTŻ ZG PTTK. Legitymacja po wystawieniu jest ważna cztery lata. Ważność legitymacji jest przedłużona na kolejne okresy czteroletnie na wniosek zainteresowanego, po zaopiniowaniu przez macierzysty Oddział PTTK. Przedłużenia dokonuje KTŻ ZG PTTK biorąc pod uwagę dotychczasową aktywność Instruktora oraz spełnianie przez niego wymogów niniejszego Regulaminu.

II. Warunki uzyskania uprawnień

5. Kandydat na Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK powinien:

- być członkiem PTTK,
- mieć ukończone 18 lat,
- posiadać minimum średnie wykształcenie,
- posiadać co najmniej stopień żeglarza jachtowego,
- posiadać odznakę ŻOT w stopniu co najmniej małym złotym,
- posiadać rekomendację macierzystego Zarządu Oddziału PTTK uwzględniającą doświadczenie kandydata w prowadzonej przez niego działalności społecznej o dowolnym charakterze w zakresie turystyki żeglarskiej,
- wykazać się podczas egzaminu zasobem wiadomości i umiejętności określonych w programie szkolenia Instruktorów.

6. Kandydat na Instruktora powinien przejść przeszkolenie w zakresie:

- organizacji turystyki w Polsce,
- zasad uprawiania turystyki i krajoznawstwa,
- organizowania i prowadzenia zbiorowych rejsów oraz turystycznych imprez żeglarskich,
- geografii turystycznej ze szczególnym uwzględnieniem żeglarskich szlaków turystycznych w Polsce,
- zagadnień ochrony środowiska naturalnego i zabytków,
- zasad bezpieczeństwa w turystyce żeglarskiej,
- udzielania pierwszej pomocy o ile nie posiada certyfikatu poświadczającego posiadanie odpowiednich umiejętności w tym zakresie.

7. W uzasadnionych przypadkach w uznaniu wiedzy i umiejętności organizacyjno-szkoleniowych, KTŻ ZG PTTK może zwolnić kandydata od obowiązku odbycia szkolenia.

8. Kandydat na Instruktora, obok wymogów wynikających z punktów 5 i 6, powinien posiadać:

- wysoką kulturę osobistą,
- nienaganną postawę moralną,
- zaangażowanie w działalność społeczną,
- wiadomości z zakresu historii i zagadnień współczesnych,

- umiejętność popularyzowania turystyki i krajoznawstwa.

III. Obowiązki i uprawnienia Instruktora

9. Instruktor ma obowiązek:

- realizowania celów i uchwał Towarzystwa przez inicjowanie i organizowanie turystyki żeglarskiej,
- propagowania turystyki żeglarskiej i krajoznawstwa, szerzenia kultury turystycznej i wypoczynku na wodzie, upowszechniania turystyki żeglarskiej,
- uczestniczenia w życiu organizacyjnym PTTK, zwłaszcza w swoim środowisku terenowym (sekcja, koło, klub, komisja, oddział),
- udzielania fachowych informacji i pomocy w zakresie uprawiania i organizowania turystyki żeglarskiej w miejscu swego działania i na szlaku.

10. Instruktor ma prawo:

- noszenia odznaki Instruktora Turystyki Żeglarskiej o wzorze ustalonym przez KTŻ ZG PTTK,
- podnoszenia na łodzi, na której żegluguje, proporczyka o wzorze ustalonym przez KTŻ ZG PTTK,
- pierwszeństwa w przyjmowaniu na kursy organizowane przez PTTK,
- otrzymywania bezpłatnie materiałów organizacyjnych PTTK z zakresu turystyki żeglarskiej, komunikatów, regulaminów itp.
- udziału w Złotach Instruktorów Turystyki Żeglarskiej PTTK,
- pierwszeństwa w udziale we wszelkiego rodzaju rejsach organizowanych przez KTŻ ZG PTTK lub macierzystą jednostkę organizacyjną,
- do rabatów za usługi świadczone przez PTTK wg aktualnie obowiązujących przepisów.

11. Niezależnie od obowiązków i praw zawartych w punktach 9 i 10 niniejszego rozdziału Instruktor ma prawo:

- organizować i pełnić fachowe funkcje w kierownictwie centralnych i ogólnopolskich imprez turystyki żeglarskiej oraz kierować śródlądowymi rejsami żeglarskimi,
- być wykładowcą w zakresie turystyki i krajoznawstwa podczas kursów instruktorskich organizowanych przez KTŻ ZG PTTK,
- pełnić funkcję wychowawcy w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej,
- potwierdzać wpisy do Dzienniczka ŻOT i wchodzić w skład zespołów weryfikacyjnych ŻOT w oddziałowych i regionalnych KTŻ.

IV. Postanowienia końcowe

12. Komisja Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK może na wniosek macierzystego Oddziału PTTK oraz z własnej inicjatywy nadać tytuł - Honorowego Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK osobie szczególnie zasłużonej, za długoletnią działalność na rzecz turystyki żeglarskiej. Zasady nadawania tytułu określa „Regulamin Honorowego Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK” uchwalony przez KTŻ ZG PTTK. Honorowy Instruktor Turystyki Żeglarskiej PTTK zachowuje wszelkie prawa przysługujące Instruktorom Turystyki Żeglarskiej PTTK a legitymacja jest przyznawana bezterminowo.

13. KTŻ ZG PTTK ma prawo pozbawić lub nie zweryfikować uprawnień Instruktora w przypadkach nie pełnienia lub lekceważenia funkcji instruktora, niewłaściwego podejścia do pracy instruktora, naruszania zasad kultury turystycznej lub ochrony środowiska naturalnego, świadomego potwierdzania nieprawdziwych danych w

książeczce ŻOT PTTK, działania na szkodę Towarzystwa oraz utraty praw obywatelskich lub honorowych. Pozbawienie uprawnień lub ich nie zweryfikowanie równoznaczne jest ze skreśleniem Instruktora z centralnego rejestru instruktorów.

14. Instruktorzy mogą być również skreśleni przez Komisję Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK z listy instruktorów w przypadku:

- własnej rezygnacji,
- wystąpienia z PTTK,
- utraty członkostwa w PTTK,

15. Od decyzji pozbawienia uprawnień lub nie zweryfikowania instruktora, o której mowa w § 14, może on złożyć odwołanie w terminie 1 miesiąca od daty powiadomienia go o skreśleniu, do Zarządu Głównego PTTK.

16. Instruktorzy skreśleni przez Komisję Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK z listy instruktorów mogą ubiegać się o reaktywowanie swoich uprawnień. Decyzję o przywróceniu uprawnień podejmuje KTŻ ZG PTTK po zasięgnięciu opinii o instruktora w jego macierzystym Oddziale PTTK.

17. Wszystkie dotychczasowe kompetencje Przodownika Turystyki Żeglarskiej zachowują swoją ważność przez okres 4 lat, lecz aby pełnić czynnie funkcje programowej kadry KTŻ ZG PTTK przodownik musi przejść weryfikację uprawnień według niniejszego regulaminu.

18. Niniejszy Regulamin został zatwierdzony Uchwałą nr 126/ XVII /2010 Zarządu Głównego PTTK z 26 czerwca 2010 roku.

Po VI Kongresie Krajoznawstwa Polskiego

W dniach 10-12 września 2010 roku w Olsztynie odbył się VI Kongres Krajoznawstwa Polskiego pod hasłem „Polska w Europejskiej Rodzinie. Przenikanie kultur, idei, wartości. Powinności Krajoznawców”. Zorganizowany wspólnie przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze - skupił ponad 600 krajoznawców z całego kraju.

Patronat nad VI Kongresem Krajoznawstwa Polskiego objął Parlament Europejski oraz personalnie jego Przewodniczący prof. dr hab. Jerzy Buzek.

Fot. Elżbieta Matusiak-Gordon

Tradycją już się stało, że każdy z kongresów poprzedzały sejmiki przedkongresowe. Tym razem zorganizowano ich 24, a relacje fotograficzne i wygłoszone referaty można znaleźć na stronie www.vikongres.pttk.pl.

Ważnym elementem przygotowań przedkongresowych było też wydawanie kanonów krajoznawczych poszczególnych województw. Uczestnicy Kongresu otrzymali Kanon Krajoznawczy Województwa Wielkopolskiego oraz gospodarza Kongresu - Województwa Warmińsko-Mazurskiego, następne są w przygotowaniu m.in. województwa kujawsko-pomorskiego(w Internecie), śląskiego, małopolskiego, lubuskiego i łódzkiego.

Dla uczestników kongresu, w przeddzień zorganizowano wycieczki krajoznawcze pozwalające poznanie najciekawszych miejsc Warmii i Mazur m.in. związanych z Kanałem Elbląskim obchodzącym w 2010 roku swoje 150 urodziny. Zarówno dla uczestników Kongresu, jak i mieszkańców Olsztyna a także sąsiednich miejscowości w dniach 10 i 11 września działacze Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK przygotowali krajoznawczy spacer z mapą „Pocztówka ze Starego Olsztyna”, który cieszył się olbrzymią popularnością.

VI Kongres Krajoznawstwa Polskiego odbywał się na terenie Centrum Konferencyjno-Szkoleniowym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Kortowie. Zainaugurował go hymn Warmii a gości przywitał gwarą warmińską Edward Cyfus. W imieniu gospodarzy województwa uczestników powitał Przewodniczący Sejmiku

Województwa Warmińsko-Mazurskiego Julian Osiecki, a Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego - jego Prezes Lech Drożdżyński. W swoim wystąpieniu inauguracyjnym Prezes PTTK zwrócił uwagę zebranych na powinności krajoznawców wobec określania kierunków polskiego krajoznawstwa w zjednoczonej Europie, a Pani Minister Katarzyna Sobierajska, Podsekretarz Stanu, Wiceminister w Ministerstwie Sportu i Turystyki zabierając głos podkreśliła fakt, że hasło przyświecające Kongresowi wpisuje się w przyszłość turystyczną Polski, w kraju i Europie.

Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i dziedzictwa narodowego Pana Bogdana Zdrojewskiego w pierwszym dniu Kongresu wręczono Odznakę Honorową „Zasłużony Dla Kultury Polskiej”. Otrzymali ją: Anna Andrusikiewicz, Adam Czarnowski, Stanisław Harajda, Włodzimierz Łęcki, Włodzimierz Majdewicz, Krzysztof Mazurski, Maria Rydel, Marek Staffa, Edward Wieczorek, Janusz Zdebski. Kolejnym znacznym akcentem inauguracji było odczytanie LISTY OSÓB I INSTYTUCJI, które otrzymały nagrody ZIEMI.

Stefan Bratkowski za konsekwencję w zmuszaniu do nowoczesnego myślenia o powinnościach Polaków i popularyzację polskich tradycji nauki, techniki i gospodarowania.

Kazimierz Kutz za serdeczne i stałe kształtowanie tożsamości Śląska.

Barbara Wachowicz za cudowne literackie wiązanie z polskimi tradycjami i wielkie lekcje powinności wobec Polski.

Wojciech Nowakowski za twórcze zakorzenienia w polskim krajobrazie i za ciągle odkrywanie naszych krajoznawczych skarbów.

Rodzina Rydlów za utrwalanie polskiej tradycji literackiej i tysiące mądrych lekcji narodowego dziedzictwa.

Krzysztof Wolfram za otwarcie innych na znaczenie i skarby Zielonych Płuc Polski.

Jerzy Jasiuk za stałą inicjatywność w popularyzacji historycznej i współczesnej polskiej myśli technicznej i naukowej.

Związek Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej za mądre kształtowanie tożsamości regionalnej oraz wierności tradycjom.

Drugiej części obrad pierwszego dnia Kongresu przewodniczył prof. dr hab. Krzysztof Młynarczyk. W sześciu referatach mówiono o:
narodowościowo-wyznaniowej strukturze Warmii i Mazur (ks. prof. dr hab. Andrzej Kopiczko),

zabytkach sakralnych Warmii i Mazur (Andrzej Rzempełuch),
osadnictwie miejskim na Warmii i Mazurach (prof. dr hab. Maria Lubocka-Hoffmann),
Warmii Mikołaja Kopernika (dr Jerzy Sikorski),
przyrodzie Warmii i Mazur (prof. dr hab. Krzysztof Młynarczyk),
wielokulturowości muzycznej Warmii i Mazur (prof. dr Leszek Szarzyński).
Wystąpienie to zakończone zostało mini-recitalem fletowym prelegenta, pokazującym, że krajoznawstwo to nie tylko wzrok, ale i słuch.

Prace nad przygotowaniem VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego rozpoczęte zostały już w 2008 roku, a nad jego kształtem programowym czuwał Komitet Naukowo-Programowy pod przewodnictwem prof. dr hab. Janusza Zdebskiego. Dzięki pracom Komitetu ukazało się pięć zeszytów przedkongresowych przygotowujących do debaty uczestników Kongresu. Zgodnie z propozycją Komitetu obrady w drugim dniu Kongresu odbywały się w czterech zespołach tematycznych:
Przemiany krajobrazu kulturowego w Polsce. Tradycja, współczesność, przyszłość - pod przewodnictwem prof. dr hab. Jacka Purchli.

Krajoznawstwo w społeczeństwie wiedzy - pod przewodnictwem prof. dr hab. Kazimierza Denka.

Krajoznawstwo wobec wyzwań integrującej się Europy - pod przewodnictwem prof. dr hab. Andrzeja Tomaszewskiego, którego w tych działaniach wspierali prof. dr hab. Jan Wiktor Sienkiewicz oraz prof. dr hab. Franciszek Midura.

Asymilacja i współistnienie kultur na przestrzeni dziejów w Polsce - pod przewodnictwem prof. dr hab. Franciszka Ziejki.

Relacje z prac poszczególnych zespołów a także referaty problemowe zostaną opublikowane w pokongresowej Ziemi- periodyku PTTK, który ukazuje się już 100 lat.

PRZESŁANIE

VI KONGRESU KRAJOZNAWSTWA POLSKIEGO - OLSZTYN 2010

Szósty Kongres Krajoznawstwa Polskiego odbył się 10-12 września 2010 roku w Olsztynie, stolicy Warmii i Mazur. Stanowił realizację misji Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego wyrażającą się umacnianiem w społeczeństwie emocjonalnej więzi z Ziemią Ojczystą i dziedzictwem kulturowym.

Kongres dokonał analizy aktualnej sytuacji polskiego krajoznawstwa w zmieniającej się sytuacji kulturowej oraz wytyczył główne kierunki działania Towarzystwa na najbliższe dziesięciolecie.

Obrady Kongresu ukazały trwałą tysiącletnią obecność naszego kraju i narodu w kulturze europejskiej. Świadomość europejska to rozumienie polskiego wkładu w kształtowanie kultury kontynentu, rozumienie wspólnoty dziejów i dojrzały wybór form koegzystencji. Poznanie dziejów Ziemi Ojczystej uświadamia fakt wspólnego trwania z narodami Europy Środkowej, jest zarazem lekcją wzajemnego szacunku i tolerancji.

Krajoznawstwo to proces edukacji społecznej, źródło humanizacji społeczeństwa, budzenie wrażliwości i poczucia odpowiedzialności wobec środowiska przyrodniczego oraz szacunku dla pamiątek przeszłości.

Szczególną uwagę w pracy krajoznawczej należy poświęcić dzieciom i młodzieży. W dorosłym życiu istotne miejsce zajmują krajobrazy lat dziecięcych i młodzieńczych. To wówczas kształtuje się pierwsze poczucie patriotyzmu i tożsamości kulturowej, dlatego też wspieramy wszelkie działania mające na celu rozwijanie zainteresowań turystyką i krajoznawstwem w polskich rodzinach i szkołach.

Uczestnicy Kongresu uznają, że krajobraz kulturowy będący własnością społeczną, jest wartością, którą należy chronić przed postępującą degradacją. Jest to obowiązek wobec przyszłych pokoleń. W celu zrozumienia współczesności należy poznać również kulturę innych krajów, także pozaeuropejskich. Jednakże poznawanie świata należy rozpoczynać od Ziemi Ojczystej. Uczestnicy VI Kongresu wyrażają nadzieję, że władze państwowe i samorządowe doceniają społeczną wartość krajoznawstwa i będą wspierać jego rozwój.

W szczególności uczestnicy apelują:

O podjęcie prac nad ustawą dotyczącą ochrony krajobrazu kulturowego miast historycznych;

O ochronę krajobrazu kulturowego przez tworzenie „parków kulturowych”;

O podniesienie rangi krajoznawstwa na wszystkich poziomach edukacji i wychowania;

O wspieranie inicjatyw związanych z edukacją krajoznawczą dzieci i młodzieży oraz wychowania patriotycznego - począwszy od „małych ojczyzn”;

O poszanowanie praw mniejszości kulturowych do rozwijania dziedzictwa;

O organizowanie, przy współudziale PTTK, olimpiady z zakresu turystyki i krajoznawstwa;

O podjęcie ogólnospołecznej debaty nad tym, co Polska wnosiła i wnosi do europejskiego dorobku kulturowego. Należy, większą niż dotąd, uwagę poświęcić sprawom przemian cywilizacyjnych, rozwojowi kultury, nauki i techniki;

O wprowadzenie do polskiego ustawodawstwa zapisów Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, a szczególnie zintegrowanie ich z polityką w zakresie planowania przestrzennego.

Uczestnicy VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego

projekt

PROGRAM
XXXIII Ogólnopolskiego Rejsu Żeglarsko-Motorowodnego PTTK
„PĘTLA WIELKOPOLSKA 2011”

1. 2.07.2011 (sobota) - **Nakło nad Notecią**
Przyjazd uczestników, prezentacja załóg i uroczyste otwarcie rejsu – przystań
Zespołu Szkół Żeglugi Śródlądowej (festyn, ognisko)
2. 3.07.2011 (niedziela) **Nakło nad Notecią – Łabiszyn (46km)**
Rozpoczęcie rejsu: rzeka Noteć,
- śluza Nakło Wschód 38,9
- śluza Józefinki 37,2
Kanał Górnonotecki,
- śluza Lisiogon 145,3
- śluza Łochowo 144,9
- śluza Dębinek Płn. 130,7
- śluza Dębinek Płd. 130,1
- śluza Frydrychowo 125,1
- śluza Antoniewo 121,7
- śluza Łabiszyn 116,0
Postój na LB
3. 4.07.2011 (poniedziałek) **Łabiszyn – Kruszwica (59km)**
- śluza Pakość 80,9
Postój w przystani LOK „Popiel”
4. 5.07.2011 (wtorek) **Kruszwica – Ślesin (40km)**
Zwiedzanie Kruszwicy
- śluza Koszewo 25,8
- śluza Gawrony 24,2
Krąg wodny na jez. Ślesin
Postój w OSIR Ślesin (LB) przed mostem
5. 6.07.2011 (środa) **Ślesin - Łąd (54km)**
- śluza Pątnów 7,3
- śluza Morzysław 0,4
Zwiedzanie Konina
Postój w Marinie Łąd (LB)
6. 7.07.2011 (czwartek) **Łąd – Nowe Miasto nad Wartą (57km)**
Postój za mostem (LB) w stacji wodnej WOPR
7. 8.07.2011 (piątek) **Nowe Miasto nad Wartą – Śrem (31,5km)**
Postój w przystani miejskiej

8. 9.07.2011 (sobota) **Śrem – Poznań** (47km)
Postój w starym porcie na Garbarach
9. 10.07.2011 (niedziela) **Poznań**
Postój i zwiedzanie miasta (według osobnego programu)
- 10.11.07.2011 (poniedziałek) **Poznań – Oborniki** (39 km)
Postój w przystani harcerskiej lub LOK
- 11.12.07.2011 (wtorek) **Oborniki – Wronki** (35 km)
Postój w prywatnej przystani (LB) za mostem
12. 13.07.2011 (środa) **Wronki – Międzychód** (53,5 km)
Postój w stacji wodnej na LB
- 13.14.07.2011 (czwartek) **Międzychód – Santok** (59,5 km)
Postój w przystani miejskiej
- 14.15.07.2011 (piątek) **Santok**
Rejs statkiem i zwiedzanie Gorzowa
- 15.16.07.2011 (sobota) **Santok – Drezdenko** (38,1 km)
Postój w „Parku Harcerza” przed mostem (LB)
- 16.17.07.2011 (niedziela) **Drezdenko – Wieleń** (26,1 km)
  - śluza Krzyż 176,2
  - śluza Drawsko 170,9Postój przed śluzą na (PB)
- 17.18.07.2011 (poniedziałek) **Wieleń- Czarnków** (30,3 km)
  - śluza Wieleń 162,1
  - śluza Wrzeszczyna 155,5
  - śluza Rosko 148,8
  - śluza Mikołajewo 143,0
  - śluza Pianówka 136,2Postój w przystani miejskiej (PB)
- 18.19.07.2011 (wtorek) **Czarnków – Ujście** (26 km)
  - śluza Lipica 128,3
  - śluza Romanowo 122,6
  - śluza Walkowice 117,7
  - śluza Nowe 111,8Postój na przystani OSP (LB)

19. 20.07.2011 (środa) **Ujście – Krostkowo** (śluza) (37,6 km)

-śluza Krostkowo 68,2

Postój przy moście za śluzą.

20. 21.07.2011 (czwartek) **Krostkowo – Nakło nad Notecią** (28,4 km)

- śluza Gromadno 53,4

- śluza Nakło Zach. 42,7

Postój w przystani Zespołu Szkół Żeglugi Śródlądowej
Zamknięcie szlaku „Pętli Wielkopolskiej”

21. 22.07.2011 (piątek) **Nakło nad Notecią – Bydgoszcz Rybi Rynek** (28,3km)

- śluza Nakło Wsch. 38,9

- śluza Józefinki 37,2

- śluza Osowa Góra 20,9

- śluza Prądy 20,0

- śluza Czyżkówko 16,0

- śluza Okole 14,8

- śluza Miejska 12,2

Postój przy nabrzeżu Rybiego Rynku.

22. 23.07.2011 (sobota) **Bydgoszcz Rybi Rynek**

Oficjalne zakończenie rejsu PTTK „Pętla Wielkopolska 2011”, wręczenie nagród i odznak za przebycie szlaku Pętli Wielkopolskiej, wieczorem pożegnalne ognisko na terenie Klubu Żeglarskiego „Pasat”.

Komandor rejsu
Wojtek Skóra